

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

VIII. tečaj.

V Gorici, 1889.

10. zvezek.

Šmarnice.

Vže je tu prelepi majnik, mesec, ki ga verni kristijani posvečujejo nebeški kraljici Mariji s posebno pobožnostjo, ki se pri nas primerno in lepo „šmarnice“ imenuje. Da bi sveta cerkev še bolj vnela kristijane za to pobožnost, jo je že davno tudi z odpustki obdarila. Sveti oče Pij VII. so podelili vsem vernim kristijanom, ki sami ali pa z drugimi zbrani opravljajo šmarnice, za vsak dan 300 dni odpustka; gdor pa opravlja to pobožnost ves mesec, se more vdeležiti še popolnega odpustka, ako opravi spoved, pristopi k svetemu obhajilu in moli za sveto cerkev. Vse te odpustke moreš darovati vernim dušam v vicah. ¹⁾ Papež Pij IX. so dovolili, da moreš prejeti ta popolni odpustek tudi še prvega junija, prvi dan po dokončanih šmarnicah, ako ga vže nisi prejel v majniku. ²⁾

Kako pa moram opravljati šmarnice, da se vdeležim imenovanih odpustkov, boš morebiti vprašal, blagovoljni bravec? Sploh moraš Marijo častiti, njej v čast opravljati pobožne molitve in druga dobra dela ter se vaditi v čednostih. Ako ne veš, kako bi

1) S. C. I. 21. Mart. 1815, 18. Jun. 1822. Decr. auth. n. 431, 2) 8. Aug. 1859,

še posebej opravljal šmarnice, pa se lahko ravnaš po sledečih naukih, ki so jih zapisali cerkveni pisavci.

1. Zvečer, pred prvim majnikom, pripravi se za to pobožnost. Skerbi, da boš začel šmarnice s čistim srcem. Odloči se, katero milost bi letos rad prejel od Marije.

2. Vsako jutro, ko se zbudiš, pozdravi Jezusa in Marijo in jima daruj dan, sebe in svoja opravila. Nato napravi namen vdeležiti se vseh odpustkov, katerih se moreš ta dan.

3. Začni vsako delo z Marijo; pozdravljaj jo večkrat čez dan z molitvami: „Češčena Marija“, „Pod tvojo pomoč“, „Češčena kraljica“ i. t. d.

4. Vsak dan opravi kako molitev v cerkvi ali pa doma pred podobo Matere božje, katero lepotiči s cveticami. Ako imate šmarnice v cerkvi in jih obiskuješ, poslušaj pazljivo, kar duhovnik pridigajo ali berejo. Dobro si zapomni zgled, keterega si slišal; ravnaj se po njem sam in ako imaš družino, uči tudi njo tako živeti. Ako pa nimate šmarnic v cerkvi, ali jih pa ne moreš obiskavati, preberi vsak dan, če vtegneš, kako premišljevanje. Šmarniških knjig nam ne manjka; skoraj vsako leto naznanjajo časopisi nove ali pa stare v novih izdajah in družba sv. Mohorja skerbi tudi v tej reči za svoje ude. Preberi tedaj, ako vtegneš, vsak dan dotično premišljevanje. Premisli, kar si prebral; napravi terdne sklepe in živi po njih. Po dnevi se spominjaj, kaj si bral ali slišal; obujaj terdne sklepe in priporočuj se presveti Devici Mariji.

5. Zatajuj se v kaki reči: zapusti eno ali drugo slabo navado, ta ali oni greh. Da boš to dosegel, napravi vsako jutro sklep, postavi: „denes se nočem jeziti.“ Nato prosi Boga in Marijo, da bi ti pomagala deržati ta sklep. Ako bi se mej dnevom razjezil, ne bodi nemiren, temuč obžaluj pregrešek in ponovi sklep ne več se jeziti. Zvečer pomisli, si li deržal, kar si sklenil zjutraj, ali ne. Ako nisi prelomil sklepa, zahvali se Bogu, ako si ga pa, prosi odpuščenja, obudi popolno kesanje in skleni, da se hočeš juteršnji dan bolj varovati. Tako delaj dan za dnevom, in kar želiš, boš gotovo dosegel. Vaditi se moreš tudi v čednostih, posebno tvojemu stanu primernih.

6. Vsak dan moli rožni venec, ako vtegneš.

7. Enkrat v mesecu prejmi vredno zakramenta svete pokore in svetega obhajila, da se vdeležiš popolnega odpustka.

8. Zadnji dan šmarnic ponovi še enkrat storjene sklepe in zahvali se Mariji za vse dobrote, ki ti jih je sprosila.

Tako opravljaj šmarnice in gotovo ti bodo koristile. Ako pa ne vtegneš obhajati te pobožnosti po naštetih naukih, opravi vsak dan vsaj kako kratko molitev v čast Marije, varuj se greha in stori kaj dobrega z namenom, da prejmeš odpustke, ki so podeljeni za šmarniško pobožnost. — A. —

Življenje sv. Janeza Kapistrana.

IX. poglavje.

Kapistran in Hunjad oslobodita Belgrad in premagata Turke; J. Kapistran piše o bitvi papežu in kerščanskim narodom; smert viteza Hunjada.

1. Naš Gedeon, Janez Kapistran, je sè svojimi križarji pod zastavo najsvetejšega Jezusovega imena zdrobil turško moč na Donavi. Mogli so hudo stiskano terdnjavo preskerbeti sè življenjem in novimi brambovci. Po tej zmagi so križarji dobili zopet novo upanje in serčnost. Janez Kapistran in Hunjad sta šla v terdnjavo, da zavkažeta česer je bilo treba. Kapistran je opominjal svoje križarje, naj bodo na tanko pokorni poveljniku in stoje terdno kaker zid na mestu, ki jim ga odkaže.

Ko je Hunjadi zamenjal posadko z novimi močmi in Kapistran potolažil bolnike in ranjence, gresta še po noči iz terdnjave v taborišče h križarjem. Tudi tukaj je Kapistran tolažil bolnike in oslabele in jih razdelil po varnih krajih, da si zopet pridobé zgubljene moči.

Vžival je pa tudi Kapistran pri križarjih zaupanje in veljavo, kaker redko kak vojskovodja pri svoji armadi. Saj so imeli tudi nad njim najlepši zgled pobožnega življenja. Obljubili so mu, ko so sprejeli iz njegovih rok križ, iti z njim v ječo in smert. Če tudi je bila njegova armada iz različnih narodov, vezala je vse v eno celoto vez kerščanske ljubezni. Ni bilo mej njimi slišati krega in prepira, niti ostudne kletvine. Vsaki oddelek je imel svoje mašnike iz reda sv. Frančiška, ki so vsaki dan

maševali in križarjem delili sv. zakramente. Iz njih ust si slišal le klic najsvetejšega imena, serce pa je hrepenelo po martniški smerti za Jezusovo vero; podobni so bili trumi spoznavavcev, ki je pripravljena za Jezusa dati svoje življenje. Seveda so bile mej veliko množico tudi izjeme; pa vendar je bilo le malo takih. Te je vказal J. Kapistran ostro kaznovati, če je bilo treba. Kedor je dal očitno pohujšanje, je moral tudi očitno pokoro delati, da je bil vsem v svarilen zgled. Neki vojak je vzel skrivaj nekaj denarja. Za kazen so mu odrezali desno uho. Zopet drugi je skrivaj prodajal kruh po višji ceni, kakor je bilo zapovedano. Za kazen so mu vzeli ves kruh, njega pa očitno bičali; da, razkačeni vojaki bi ga bili vergli v Donavo, ke ne bi bil zanj prosil in ga rešil mašnik pri dotičnem oddelku.

Janez Kapistran je hodil od trume do trume in jih navduševal k serčnosti v boji proti sovražniku. „Zbrali smo se,“ — rekel jim je mej drugim, — „da se bojujemo proti Turku, ne pa da bi bogateli z ropom in plenom. Na skerbi nam mora biti edino to, da rešimo kerščansko vero na Ogerskem in v Evropi sploh. Ke bi nam bil mar posveten dobiček, lahko bi bili premagani. Ako se bomo pa bojevali le za sv. vero, dal nam bo Bog sovražnika v oblast. Vojskujte se serčno v zaupanji na Jezusovo ime, in moč Najvišjega bo z vami. Ko bomo premagali sovražnika in v beg zapodili, potem bodo vaši vsi zakladi, ktere so Turki naropali ali prinesli sè seboj. Bojujte se kaker možje, kaker junaki proti stari kači in prejeli boste večno življenje. Spovejte se svojih grehov in jih obžalujte; sv. oče so vsem podelili popolni odpustek.“ Od časa do časa pa je zbral vso armado na prostem; tam so morali na ves glas klicati Jezusovo najsvetejše ime na pomoč, da je odmevalo do turškega tabora. Turki so se čudili tej navdušenosti križarjev in menili, da se je proti njim zbrala armada vse zapadne Evrope. Jel jim je pogum vpadati. Kaka je pa bila v resnici armada križarjev, to je bilo vže omenjeno.

Muhamed je kar jeze divjal, ko je videl to prederznost kristijanov. Sè vso silo je vказal streljati na terdnjavo; kaker gost dež so letele iz topov krogle, kamenje in druge reči nad Belgrad. Svojega očeta Murata je v serci preklinjal, da se je bil dal premagati, ko je vže sedem mescev oblegal mesto. Kaker mravlje na mravljišči, tako so gomezeli Turki okoli terdnjave

in nosili od vseh strani kamenje, les, dračje i. t. d., da zasujejo jarke okoli nje in pripravijo vsega za glavni naskok.

Da bi preplašil križarje v taboru, velel je suljtan po noči prižgati velike ognje po šotorih v znamenje veselja, da si je zmage vže svesti, in prepevati na čast preroku pesmi za zmago.

Videti ta znamenja veselja v sovražnem taboru, veli tudi naš svetnik svojim križarjem, naj store ravno tako. Tudi v kerščanskem taboru so razsvetljevale velike germade temno noč, in zadonele so pesmi najsvetejšemu Jezusovemu imenu na čast, češ, „ti veliki nevernik nas hočeš strašiti z ognjem! Pa vedi, da bo ogenj pokončal tvojo moč; ogenj te bo pregnal; ogenj te bo zapodil v beg!“ Tako so vpili križarji z našim svetnikom vred suljtanu v šotor.

Poveljnik terdnjave je storil vse, da jo obvaruje pred sovražnikom. Pa je imel hudo stanje; kar so po dnevi popravili na obzidji, porušile so po noči turške krogle; tudi zadnje upanje — stolp na terdnjavi — razpoči po turskih kroglah. Tudi zgornje obzidje terdnjave je imelo razpoke. Jarki so bili od dne do dne bolj napolnjeni z razno šaro. Glavni napad na terdnjavo so Turki sklenili storiti dne 21. julija. Suljtan je obljubil bogato obdarovati tistega, ki bo prvi prišel v grad. Germente topov vmolkne, ker so se Turki pripravljali na glavni napad. Hunjad, ki se je vže tolikokrat skusil s Turki, precej spozna, kaj to pomeni. Po noči še gre k J. Kapistranu in mu naznani pretečo nevarnost. Brez vsacega upanja na zmago reče ves žalosten Kapistranu: „Pač sem večkrat premagal Turke s zvižaco in prekanjenostjo; pa vsaki krat sem bil premagan, če jih je bilo več, kaker mojih vojakov. In vender sem zapovedoval izkušnim in vajenim vojščakom; kaj hočem pa s to sodergo?! Kaj more 60.000 križarjev, ki boja niso vajeni proti 200.000 navdušenim vojakom?“

Vender naš svetnik ne zgubi upanja in serčnosti; zato reče Hunjadu: „Nikar ne misli, da vže jutri Turki dobe terdnjavo in ž njo vso Ogersko! Nikaker ne! Bog mi je zmago obljubil; on more zmagati z majhino peščico, kaker z mogočno vojsko. Treba je le na Boga zaupati!“

V teh okoliščinah je pa ravno zginilo vitezu Hunjadu vse upanje; ni se zanašal na posadko. Ni hotel več iti v terdnjavo. Zdaj izbere Kapistran 4000 mož, najboljših križarjev, in jih pelje skozi skrivna vrata v grad. Opominja jih naj se hrabro bojuje-

jo za Boga in domovino, vero in sv. cerkev; naj imajo najsvetejše Jezusovo ime vedno na jeziku, ker bodo v njem zmagali. Potem jih izroči poveljniku in blagoslovi; sam pa se verne nazaj v tabor, da bi oserčil Hunjada in bi vkrenila, kar bi bilo potrebno za odločivni trenotek, ki se je bližal.

Poveljnik Celago se svojima stotnikoma Janezom Gecijo in Janezom Bastido tudi marljivo vrejuje po terdnjavi, da odbije naskok. Križarje razpostavi po krajih, kjer je bilo obzidje razstreljeno.

Ko dan napoči, se prično Turki mestu bližati in jarke zasipati. Ko pa se je nagnilo sonce proti zahodu, so jeli mesto naskakovati. Več napadov so brambovci hrabro odbili; nazadnje pa potisnejo križarje nazaj. Sè strašnim krikom: alah! alah! priderejo na terg, od križarjev je pa nasproti donelo: „Jezus! Jezus! stoj nam na strani!“ Vse hiti zdaj iz mesta v terdnjavo, da se reši. Turki pridero do jarkov, ki so bili okoli terdnega gradu in jih prično zasipati. O tej priliki so pokazale ženske v terdnjavi svojo serčnost; zginila jim je vsa ženska boječnost. Podajale so brambovcem puščice, kamenje, krogle in kar so za boj potrebovali, ter jih spodbujale naj se hrabro vojskujejo za vero in domovino. Nosile so z obzidja ranjence v notranje prostore terdnjave in jim jemale iz ran puščice. Če tudi so se križarji borili, kaker levi, prideró Turki proti polnoči vender v zgornje obzidje. Okoli 700 jih je bilo vže v terdnjavi in so jeli razobešati zastave, in vedno so derli še drugi za njimi. Ko poveljnik to zapazi, vmakne se v najzgorjnjišo terdnjavo. Po skrivnem odhodu pošlje svojo ženo in druge iz terdnjave; tudi druge dragocenosti, ki so bile tu shranjene, da odnesti na barko, da jih reši. Ker je sprevidel, da se terdnjava ne more več dolgo braniti, zapusti jo tudi sam z brambovci, ketere mu je Hunjadi poslal. Ostali so v terdnjavi le Kapistranovi križarji in pet frančiškanov, ki so delili ranjenim sv. zakramente in pričakovali vsak trenotek smerti marternikov.

Ko Hunjadi zve o žalostnem položaju terdnjave, gre k Janezu Kapistranu in mu reče: „Glej, oče, kaker sem vedno pravil, tako se je zgodilo. Turki so vže dobili terdnjavo. Zdaj jo je zapustil tudi poveljnik, ker vidi, da je ne more več dolgo braniti.“

Janez Kapistran ga potolaži, da še ni vse zgubljeno, potem se molče poslovi od Hunjada. Hitro vzame še nad 1000 križarjev in hiti z njimi terdnjavi na pomoč; veli jim braniti del terdnja-

ve, katerega Turki še niso zasedli. „Božja pomoč je blizu,“ jim pravi, „le hrabro se bojujte v Jezusovem imenu.“ Potem pa zopet hiti nazaj v tabor, da oserči z novim zaupanjem Hunjada. Ko je Hunjadi deval v red križarje, da bodo pripravljeni za boj, zbere Kapistran okoli sebe svoje brate in moli k Gospodu vojnih trum za zmago.

Mej tem je Bog sam vodil brambovce v terdnjavi. Ko Kapistranovi križarji zapazijo, da so jarki napolnjeni z razno gorljivo šaro, pride jim namreč na misel, da bi na sovražnika, ki je bil prišel vže do mostu, ki je deržal v zgornjo terdnjavo, metali razne goreče reči. Sovražnik si je bil vže več kaker v svesti zmage, — kar ga to vstavi! Iz nanošenega dračja, brunov in družih gorljivih reči se prične vzdigovati dim, ki je dušil Turke in potem plamen, ki jim je delal pod nogami hudo vročino. V tej zmešnjavi ne vidijo eden drugega; vsaki je hitel z obzidja na prosto, da si reši življenje. Nastala je mej njimi tolika gnječa in zmešnjava, vpitje in moritev, da bi bil človek mislil, da je sodnji dan. Križarji pa so jih podili iz zgornje terdnjave v ogenj ter so jim bili vedno za petami. Mahali so po Turku, da je le redko ketere vbežal orožju ali ognju.

Ko prva jutranja zarja razsvetli nebo in kraj boja, — na praznik sv. Marije Magdalene, 22. julija, — zdaj še le so videli križarji, kaj so Turku storili. Vsi prostori ob obzidjih terdnjave so bili polni mertvih Turkov. Dim in ogenj sta jih več pomorila, kaker meč in druga smert noseča orodja. Iz mej križarjev je v tej strašni noči palo za vero in domovino le šestdeset junakov; ranjenih ali drugače pohabljenih pa je bilo veliko. Križarji so imeli pred sovražnikom to prednost, da so Turka le pehali z obzidja.

Ko je po lestvi prvi sovražnik priplezal na obzidje in hotel zasaditi turško zastavo na terdnjavo, skoči proti njemu Kapistranov križar, da mu sterga z rok zastavo. Ko pa tega ne more, se zavihti in objame Turka okoli vratu, pa se skupaj prekucneta raz zid v globočino. Takih in enakih dogodkov nam več poročajo zgodovinarji, ki so pisali o življenji našega svetnika.

To je bila druga zmaga križarjev pod zastavo najsvetejšega imena Jezusovega. Ali glavna moč suljanova je bila še v taboru poleg mesta, če tudi jih je ta zmaga kristijanov tako poterla in osupnila, da ni bilo več slišati veselega vriska iz šo-

torov. Križarji pa so za zmago veselo prepevali hvalne pesmi na čast Jezusovemu imenu.

Vse je navdala ta zmaga z novo serčnostjo; tudi izkušeni vodja Hunjadi je dobil novo upanje, ko je videl, da je bila terdnjava tako nepričakovano rešena. S križarji, ketere je bil vže po noči vredil za boj, odrine proti Turkom. Tudi poveljnik terdnjave se je vernil nazaj. Saj se je zgodilo to, kar je svetnik rekel, da bodo Turki z ognjem pokončani.

Vender je pa izkušeni vodja menil, da morajo biti brambovci previdni, da ne pridejo v past, ki jim jo morebiti hoče nastavitvi sovražnik; zato je pod smertno kaznijo zapovedal, da ne sme nihče iz mesta iti. Slutil je, da bodo Turki mesto zopet napadli — in njih izverstni konjiki bi zajeli križarje in jih pokončali. In res je suljtan hlinil beg, češ, kerščanska vojska jo vdere za njim in na prostem jo popolnoma zdrobi. Toda božja previdnost je hotela drugače, — hotela je ponižati ošabnega zmagovalca Carigrada.

Križarji vsi navdušeni zmage, pozabijo vkaz, ko vidijo, da se turška vojska pomika nazaj. Hitro plane oddelek iz terdnjave na sovražnika, ki je beg le hlinil. Ravno ta trenotek pride Kapistran v terdnjavo z novimi križarji. Ko vidi, kaj se godi, kliče jih z obzidja nazaj, pa ne slišijo glasu; zato hiti z banderom v roci sa njimi iz terdnjave, da bi jih zaderžal in poklical nazaj. Ali križarji, videč svetnika sè zastavo v roci, menijo zdaj je čas, da planemo nad sovražnika. Kaker čebele, keder roje, tako so derli križarji za Kapistranom od vseh strani nad sovražnika in ga zagnali oddelek za oddelkom v beg.

Ob pravem času zapazi Hunjadi sè svojo vojsko, kaj se godi, — in da so turški topovi brez varstva. Hitro zasede sè svojimi križarji kraj ter dá zabiti neketere topove, druge oberne pa proti Turkom. Suljtan se hoče verniti nazaj pod varstvo svojih topov, pa Hunjadi ga pozdravi sè strašnim strelom. Ko Turki zapazijo, da se je kristijanska vojska polastila topov, nastane strašna zmešnjava mej turško vojsko, ki se spusti v divji beg.

Z banderom v roki je spodbujal Kapistran križarje k serčnosti: „To je dan, v katerem nam je dal Bog zmago nad sovražnikom!“ V sredi hudega boja, ko so ferčale krogle in puščice semtertja, kaker po zimi snežni kosmiči, ko hudo mete, ostal je Janez Kapistran nepoškodovan; nobena krogla, nobena puščica ga ni zadela. Vjeti Turki so tudi pripovedovali, da so videli bandero in svetnika samega v veliki svi-

tlobi, svetlejši od sonca, ki jim je kar vid jemala; tudi so slišali vpitje in šum. kakeršnega more napraviti le silno velika vojska; zdel se jim je v sredi križarjev kaker prikazen iz nebes.

Muhamed, ki se je menil „šibo božjo,“ kaker svoje dni hunski kralj Atila, je hotel zadržavati zbegano vojsko, pa brez vspeha. Od dveh strani napadene armade ni bilo moči več v red spraviti. Oddelek za oddelkom so križarji zapodili v beg. Zdaj ni bilo mej Turki več slišati veselega vriska in petja, ampak jok in stok. Boj je trajal celih 24 ur neprenehoma. Turki so bežali v tolikem neredu in taki zmešnjavi, da so eden družega morili in klali; mnogo jih je obležalo na potu, drugi so vtonili v vodi; še le deveti dan je dospel sultan s svojo razkropljeno vojsko v Sofijo. Tukaj je hotel ohladiti svojo jezo; več pašatov je zadavil z lastno roko, druge je drugim velel zadaviti; tudi mnogo vojakov je vzkazal pomoriti. Sam pa se je hotel s strupom vmočiti, ker ni mogel prenašati sramote, ki mu jo je napravila neznatna peščica križarjev; vender so mu to vbrani. Keder pa je slišal govoriti o tej bitvi, pulil si je brado od jeze in preklinjal dan, na kateri je bil prišel pred Belgrad.

Neizmeren plen je prišel po tej bitvi v roke križarjem, ker so Turki pustili v šotorih vse, kar so imeli s seboj; topove in drugo vojskovavno orodje, šotore in zakladnico denarja. Zgodovinarji menijo, da je nad 49 tisoč Turkov obležalo na bojišči pred Belgradom.

Ko je zvedel papež Kalikst III. o tej slavni zmagi kerščanske vojske nad zakletim sovražnikom Jezusovega imena, je zapovedal, naj se v spomin na to zmago po vesoljnem svetu mej drugo in tretjo uro popoldne zvoni in moli „a n g e l j e v o č e š č e n j e;“ pozneje se je jelo zvoniti o poldne, kar se je ohranilo do današnjega dne. Vender se nahajajo po Kranjskem fare — posebno stare —, da tudi še ob treh zvoni, če tudi se je pomen tega zvonjenja zgubil mej narodom, tako na pr. v Nevljah pri Kamniku. (Mej narodom seveda gre govorica, da zvoni ob treh, ker je odteklo jezero, ki je baje bilo po tej okolici, ali takrat o Nevljah še ni bilo duha niti sluha.)

Vesela vest o zmagi križarjev je prišla v Rim dne 6. avgusta. Ta dan so po neketerih krajih vže obhajali praznik „spremenjenja Jezusovega na gori Tabor.“ V večni spomin na zmago našega svetnika J. Kapistrana je papež praznik razširil čez vesoljno katoliško cerkev.

Vsak si lahko misli, koliko je terpel naš svetnik v tistem mescu. Neobhodno je bilo potrebno, da je bil v tem trenutku na tem kraju, v drugem zopet na drugem. P. Barnaba Kirchhueber piše o tem tako: „Gospod Hunjad je sprevidel, da v svoji sivi starosti Kapistran ne bo mogel prenašati težav in pota, ki mu ga daje njegovo opravilo. Priserčno ga je prosil, naj pomisli, da je na njem ležeč ves vspeh križarjev; naj torej ne hodi peš od kraja do kraja; s tem se bo končal na kvar vojski. V rabo mu rad prepusti svojega najboljšega konja. To mu bo tudi na korist, ker bo v malo urah tam, kjer je najbolj potreben. Kapistran je bolgal Hunjada in se posluževal njegovega konja. V malo dneh je konj poginil zavaljo daljnih potov. Pri vsem tem trudu je ostal 71letni starček zdrav in čverst, kaker mladenič v najlepši starosti, če tudi ni skoraj nič jedel in le smerdljivo vodo pil; spal je na golih tleh, kaker je sam rekel: vteku 17 dni ne 17 ur. Le božja milost ga je podpirala. — Njegova brada je bila polna prahu in blata. Pustil jo je rasti, kaker je sam rekel, dotlej da zmaga sovražnika. Ravno tako so mu bila usta in jezik polna prahu in nesnage, ker je hodil noč in dan po prahu. Z nožem so mu morali jezik osnažiti: s tem pa je potem tudi zgubil okus. Tolika je bila njegova gorečnost, da reši kerščanstvo turškega jarma. Mej tem je dobil vkaz od papeževega poslanca na Oger-skem, kardinala Janeza Karvajala, naj ne napade Turka, dokler mu sam ne prihiti na pomoč. Ali Turki so mej tem terdnjavo malo ne razrušili;“ torej naš svetnik ni mogel čakati obljubljene pomoči. Podtikali so mu neketeri zgodovinarji tudi ošabnost, češ, da je vse zasluge le sam sebi pripisoval. Mej prvimi je bil Eneja Silvij Pikolomini, tajnik cesarja Friderika III. Resnica pa je, da so knezi ostali doma z obljubljeno pomočjo, Janez Kapistran pa se je moral boriti proti sovražniku kerščanstva.

2. Poslušajmo Kapistrana samega, kako poroča o tej zmagi. Še na dan zmage je ob kratkem pisal sv. očetu v Rim tako:

Sv. oče! Poljubim Vaši svetosti noge in želim zdravje in veselje. Hvaljen bodi Bog na višavi, čiger vsmiljenju se imamo zahvaliti, da nismo bili pokončani; zakaj v toliki stiski in sili smo bili, da ni več upal nihče, da bomo zoperstali turški sili. Da! viteški knez Hunjad sam, pravi strah Turkom in najmočnejši varih kristijanom, je mislil, da bomo morali zapustiti Belgrad, ker so razkačeni Turki terdnjavo neprenehoma sè silno močjo napadali. Z ovni in strelivnim orožjem, kakeršnih do zdaj

ni bilo videti, so vse zdrobili in s toliko silo in serčnostjo proti nam se bojevali, da so nam jele pešati moči in so onemogli naši najboljši vojaki. V sredi naše stiske in žalosti nas je razveselil in potolažil Gospod. Sovražnika smo potisnili in zapodili od mesta; divji sovražnik je hlinil beg, da bi nas zvabil v past. Zdaj je sicer Hunjad prepovedal, da nihče ne sme iz terdnjave za sovražnikom; križarji pa niso slušali, temveč jo vderli za sovražnikom in se tako razpostaviti veliki nevarnosti. Jaz, Vaše svetosti najponižnejši služabnik, sem hitel na bojišče, ker jih iz terdnjave nisem mogel poklicati, naj se vernejo nazaj, ker niso slišali glasu. Hitel sem semtertje, klical neketere nazaj, opominjal druge, naj se hrabro vstavljajo sovražniku, in skerbel, da jih sovražna armada ne obkoli, in Bog, ki more z majhino in veliko armado zmagati, je hotel, da smo slavno zmagali. Nevsmiljena turška derhal je jela bežati, in našim so prišli v pest vsi topovi in drugo satansko orodje, s katerim so hoteli vesoljno kersčanstvo podjarmiti. Vaša svetost naj se veseli v Gospodu in naj mu daje čast, slavo in zahvalo, ker je le on storil velike reči; zakaj ne jaz, ubog, neoborožen služabnik, niti neizkušeni križarji niso mogli tega storiti. Le Bog, gospod vojskovavskih trum, je to storil. Njemu bodi čast in zahvala na vekoma! To sem pisal le prav na kratko in v naglici, ko sem se vernil iz boja ves truden in vpehan. Pozneje bom pisal bolj obširno.“

Iz tega pisma je pač jasno, komu je Janez Kapistran pripisoval zmago in kako napačno sodijo tisti zgodovinarji, ki mu podtikajo častihlepnost. Pa saj še ni bilo človeka oš svetu, da bi ga zavidljivi jeziki ne bili obirali. Janez Kapistran je bil orožje v božjih rokah; Bog se ga je poslužil, da po ponižnem in nezmožnem redovniku poniža ošabnega Turka.

V drugem pismu, ki je bilo namenjeno vernim po tistih krajih, kjer je nabiral križarje, pa piše tako:

„Naj zvedó vsi verni velik čudež božji, ki smo ga videli sè svojimi očmi, in se temu čudili; zakaj po nas, grešnih ljudeh je Bog ponovil zmage starega zakona. Pokazal je moč sv. vere proti nevernikom in divjakom, in sè slavno zmago poveličal katoliško cerkev tukaj na zemlji.“

Vže dne 16. julija 1456. leta se je prikazala svitla zvezda mej 6. in 7. uro nad mestom Belgradom; videti je bila nižje, kakor druge zvezde. Nad njo se je videl križ. Ta zvezda nas je

napolnila z upanjem in veseljem; še bolj pa dozdevni križ nad njo; na križ smo stavili tudi vse svoje zaupanje.

Priporočili smo se v goreči molitvi Bogu in v najsvetejšem Jezusovem imenu smo šli okolu osme ure v jutro proti sovražniku prepevaje izreke sv. pisma.

Mej tem so sovražniki Jezusovega križa naskakovali terdnjavo in pomorili in posekali vse križarje, ki so se jim zoperstavljali. Ko se jim približamo prepevaje sv. pesmi, menili so, da smo prišli ob um. In v resnici! bi ne bilo čudno, ke bi se nam bila zmešala pamet, ker se je imel eden mož bojevati proti petdeset Turkom!

Z božjo pomočjo smo zgrabili sovražnika, in Bog je hotel, da smo pomorili vse, ki so se nam zoperstavili; nihče se ni vernil nazaj. Ko so drugi to videli, so tudi bežali in pustili v šotorih živino in drugo blago. Podili smo jih štiri milje daleč in posekali vse, kar nam je prišlo pod roko. Boj in čas, od kar smo sovražnika podili je trajal od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer.“ (Ker sem omenil, da so se križarji bojevali 24 ur, gre šteti tudi noč, v kateri so Turka z ognjem zapodili z Belgrada.) Potem smo pa po hudem boji opešali in se jeli vračati nazaj, prepevaje zahvalne pesmi Bogu, ki je razlil svojo milost na nas revne stvari, kaker je prepeval Mojzes, ko je Gospod potopil Faraonovo vojsko v morji: „Pojmo Gospodu; zakaj slavno se je povelical; konja in jezdeca je vergel v morje. Moja moč in hvala je Gospod in on mi je bil v odrešenje; on je moj Bog, in hvalil ga bom Bog mojega očeta, in povzdigoval ga bom.“

Drugi dan smo preiskali turške šotore in zbrali skupaj živino, orožje in druge naropane reči. Pustili so tudi pet velikih bark, ki so bile napolnjene z orožjem, zlatom in srebrom. Vse to smo shranili v terdnjavi kot zaklad za prihodnje potrebe in stiske kerščanstva, ko bo Turek zopet napadel kerščanske dežele.

Štiri dni smo nosili mertve Turke v mimo tekočo Donavo. Trupla svetnikov, to je, križarjev, ki so v boji padli za Jezusovo vero, pa smo koliker je bilo mogoče, pokopali prav slovesno v cerkvi sv. Mihaela, prepevaje cerkvene obredne pesmi.“

Potem omenja sanje, ketere je imel junaški vitez Hunjad, ki so tudi pomenile zmago in ga oserčile, ko mu je bilo vpalo vže vse upanje, in sklepa pisma tako:

„Število svetnikov, to je, križarjev, ketere je Gospod v tem boji poklical vživat večno plačilo, je 4043. Vsaj toliko mož smo

našli na bojišči. Število v boji padlih sovražnikov sv. križa se ne dá določiti. Da pa ne bom kaj negotovega za gotovo poročal, menim, da je nad 40.000 Turkov zgubilo življenje v tej bitvi. Naših za boj sposobnih je ostalo še nad 13000 križarjev.“ — Pismo je pisal naš svetnik v svojem in v imenu svojih križarjev iz tabora pri Belgradu.

Važnih uspehov ta zmaga ni imela, če tudi je bila tako slavna za kristijane, ker ni nič vstavila Turka na zmagovalnem potu. Zakaj? bomo videli.

3. Po slavni zmagi so prišli veljaki iz Budapešte v Belgrad pogledat bojišče. Zavoljo hudega smrada, ki so ga vzročevali merličiči, ki so v Donavi gnjili, pa tudi še po suhem, pa niso ostali dolgo tamkaj.

Božja previdnost je po svojem nezapopadljivem sklepu tudi hotela, da se slavna junaka Janez Hunjad in J. Kapistran po zmagi preselita na oni svet po svoje plačilo, katerega sta kot pogumna vojščaka za sveto vero v toliki meri zaslužila. Če tudi po božji previdnosti nista vmerla marterniške smerti v boji za sveto vero, vendar sta po nji hrepenela. In kaker sta se v življenji ljubila, ker ju je družila ena misel, boj proti sovražniku kerščanstva, tako tudi po smerti nista bila dolgo ločena. Smert viteza J. Hunjada, kateremu je prijatelj Kapistran stal na strani, naj opišemo za sklep temu poglavju; zadnje dni in smert našega svetnika pa prihodnjič.

Ker je hud smrad gnjilih merličičev okuževal zrak, so nastale hude kužne bolezni. Tudi junaka J. Hunjada se loti huda merzlica. Vsa zdravniška pomoč je bila zastonj. Da bi ga rešili okuženega zraka, preneso ga v Semlin; pa tudi tamkaj ni bil zrak dosti boljši. Pri bolnem vitezu sta bila vedno sinova Ladislav in Matija Korvin pa tudi mnogo drugih plemenitašev; zakaj vse se je balo za previdnega iz hrabrega poveljnika. Ko je Janez Kapistran prevedel nevarnost, se tudi ni genil od njegove postelje. Opomnil je bolnika, naj vredí svoje posvetne reči, skerbi za svojo dušo in prejme sv. zakramente za vmirajoče. Hunjad odgovori našemu svetniku: „Kar mi tako modro in previdno svetuješ, zgodilo se je vže vse; le sv. zakramentov za vmirajoče še nisem prejel. Pač bi bilo nespametno odlašati najvažnejše zadeve na oni trenotek, ko je človek smerti blizu in brez telesnih moči. Svojo oporoko (testament) sem vže zdavnaj spisal; tudi menim, da sem dovolj odločil za vboge in zidanje

cerkvâ.“ Sinovoma je priporočal, naj ne pozabita nauk in zgleda svojega očeta. Naj prva skerb naj jima bo vojska proti Turku. Tudi naj nikar ne navezujeta svojih src na posvetno bogastvo in čast, ki mine kaker megla; gledata naj, da si nabereta zakladov za nebesa.

Ker se je vitez čutil vedno slabejega in videl, da se bliža smerti, kateri je v bojih tolikokrat gledal brez strahu nasproti, — reče še svojemu prijatelju Kapistranu: „Z Bogom, oče Kapistran! Spominjaj se moje duše pri daritvi sv. maše. Ker sva se skupaj bojevala proti sovražniku pod eno zastavo najsvetejšega imena Jezusovega, pridi kmalu za menoj po plačilo.“ —

Poslednje popotnice v večnost ni hotel prejeti doma, če tudi za smert bolan. Rekel je svojim služabnikom, naj ga neso v bližnjo cerkev matere božje, da ondi prejme popotnico in zakrament sv. poslednjega olja :

V naročji Janeza Kapistrana je junaški vitez izdihnil svojo dušo. Britke solze je pretakal naš svetnik ob tej smerti. Vedel je, kaj je z njim zgubil kerščanski svet. Edini, nesebični branitelj kerščanstva proti Turku je bil! Smertna kosa je spodkosila eden steber, — na drugega je že namahnila.

Ta nepričakovana smert Janeza Hunjada je tako poterla našega svetnika, da ga niso več videli veselega in da bi se bil smejal. Z njim pa je žalovalo tudi vse kerščanstvo!

Papež Kalikst, kateremu je še naš svetnik sporočil o smerti, se je bitko zjokal nad veliko zgubo. V cerkvi sv. Petra je vkazal obhajati mertvašnice za junakom, ki se je tako hrabro in pogumno bojeval za sv. vero.

Tudi suljtan Mohamed II. je baje pobesil svoje oči, ko je zvedel o smerti junaka, ki mu je delal toliko preglavice; seveda se je jokalo od jeze, češ, da se več ne more maščevati nad njim, ki ga je pripravil v toliko sramoto.

Janez Hunjad Korvin je izdihnil svojo dušo v roke svojega stvarnika dne 11. avgusta 1456. leta, — torej dobrih štirinajst dni po slavni zmagi.

Iz Semlina so prenesli njegovo truplo v Belgrad.

Vže tudi bolehní Kapistran je pozdravil merliča: „Bodi pozdravljen, ki si bil lepota kraljestva, svetla zvezda vesoljnemu kerščanstvu! Zatemnelo je sonce, v katero smo tako radi zerli! Premagavši sovražnika, kraljuješ zdaj pri Bogu in se veseliš z angelji — o Janez.“

Le eden je bil vesel Hunjadove smerti, grof Ulrih Celjski; rešila ga je mogočnega nasprotnika in mu izpraznila službo, po kateri je že dolgo hrepenel, da postane kraljev namestnik tudi na Ogerskem. In res mu je bila sreča mila. V zboru v Futaski ga njegovi priverženci izvolijo za kraljevega namestnika za Ogersko. Potem pa gre berž s kraljem Ladislavom v Belgrad, kjer mu je naš svetnik naznanil v preroškem duhu nevarnost, ki ga čaka.

Videli smo, kaj more Bog z majhino peščičo proti veliki sili, in da ponižne voli za svoje namene. Ne zaupajmo toraj na lastne moči. Začnimo vsako delo z dobrim namenom v najsvejšem Jezusovem imenu, in če je njegova volja, bode tudi najboljši uspeh imelo, — če tudi je samo na sebi še tako majhino in neznatno.

Dva nagiba k ljubezni božji.

P. E. T.

Veliko se je že govorilo in pisalo, veliko se je slišalo in bralo o ljubezni božji, pa še vse premalo v primeri s tem, kar ta čednost zasluži. Saj je ona naj imenitnejša čednost, ona je častno znamenje naše vere. Je naj potrebnejša čednost; brez nje ni kersčanskega življenja, ne čeznatornega zasluženja, ne večnega izveličanja. Od kod pa vender to, da se ravno ta tako potrebna čednost tolikanj zanemarja in prezira? Temu vzrok je naše slabo nagnjenje, naša po Adamovem grehu spridena natora. Spoznamo sicer, kaj je prav in dobro, kaj je napačno in hudo, kaj nam je storiti, kaj opustiti, pri vsem tem pa vender dobro opuščamo, pa se k slabemu obračamo. To je pač slabost človeška. Ako hočemo, da človek kaj dobrega stori, treba ga je vedno priganjati. To bodi tudi namen sledečim versticam, namreč spodbadati in priganjati k ljubezni božji, da v njej popolnoma ne zadremujemo ali celo ne zaspimo. Zato hočemo tu premišljevati nekatere stare resnice, katere naj ljubezen božjo v nas obujajo in nas v njej vterjujejo. Dva nagiba k ljubezni božji hočemo nasveti.

Pervitak nagib je: Boga moramo ljubiti, ker je on sam v sebi neskončno ljubezniv, vse ljubezni vredna dobrota. Človeštvo je dan današnji

vse sprideno. Na nobeno reč tako malo ne misli, kakor na Boga, za nobeno reč se tako malo ne zmeni, kakor za Boga. Popolnoma se je odločilo od Boga, vse je na stvari navezano. Negdaj je pisal učen škof o poganih, da jim je bilo vse bog razen edinega pravega Boga. To bi se moglo skorej po pravici reči tudi o sedanjem človeštvu. Res, da se dan današnji ne zidajo več unanji tempeljni in oltarji tisti obilni množici starih malikov, da se v sedanjem času ne kličejo več tisti bogovi starega Olimpa in tisti dobri duhovi in posebni varili gojzdov in voda in posameznih družin. Tempeljne in oltarje v sedanjem veku olike in omike nadomestujeta duša in serce; bogove pa in malike, kateri naj se častijo in ljubijo, te odločuje dan današnji človeška požljivost, in to so častne službe, pojedine, veselice, dobičkarija, bogastvo i. t. d. Poskušajte navadnim kristijanom govoriti o Bogu, našem Gospodu in Stvarniku, ali o njegovi ljubezni; zdelo se jim bo, da govorite v ptujem jeziku ali o rečeh, ki so že davnej pozabljene in zaveržene; vaše govorjenje jim bo dolgočasno in suhoparno. Sprožite pa besedo o časnih zadevah, o posvetnih rečeh, boste videli, kako hitro se bo obudila njihova pazljivost, kako berž se bo razvezal njihov zgovorni jezik. Tako je dan današnji. žalibog! pri večini kristijanov, vsaj ako sodimo po njihovem življenju. Samo to je vredno časti in ljubezni, samo to je bog, kar se prilizuje človeškemu nagnjenju, kar ugaja človeškemu počutkom. Ubogo človeštvo, kam si zašlo, kako globoko si padlo!

Tako daleč niso še vsi prišli, to je res. Poglejmo pa druge, ki imajo še veró v pravega Boga; kakšno pa je njihovo življenje? Oj kako lahko se dajo zapeljati v vsake verste strasti in pregrehe! Oni pač jasno kažejo, da Boga ne ljubijo, da je njihovo serce za vsako stvar na svetu bolj odperto, kakor za Boga.

Ali ni po tem takem nikoger na zemlji, o komer bi se moglo reči, da njegovo serce ni daleč od Boga? — Še so, še, pobožne duše, in to nas tolaži, duše, ketere so se izročile službi božji, katerim je Bog prevzvišeni cilj in konec njihove ljubezni. Ali se pa te duše zares tako obnašajo, ali zares vse tako žive, kakor zahteva neizmerno veličastvo tacega Gospoda? Le nikar se ne dajmo premotiti. Gotovo je tudi mej pobožnimi dušami le malo taci, ketere bi mogle same o sebi reči, da Boga v resnici ljubijo. Saj vidimo, da so većinoma le preveč navezane na se in na posvetne ničemernosti, dasiravno niso od Boga oddaljene.

Kako je vender to? Da otroci tega sveta Boga ne ljubijo, to ni nič čudnega. Toda mi smo si Boga za svojega Gospoda izvolili, mi smo se njegovi službi posvetili, mi smo odgojeni v šoli bogoslužnosti in bogoljubnosti; zakaj se mi ne moremo odločiti, da bi Boga ljubili? Zakaj vedno omahujemo na dve strani? Zakaj je naše serce zmirom razdeljeno mej Bogom in stvarmi njegovimi? Zakaj svojega serca popolnoma Bogu ne darujemo? Zakaj si na vso moč ne prizadevamo popravljati preobilne in prevelike krivice, ki jih dan na dan Bogu delajo kristijani, kateri so nanj popolnoma pozabili? Glej! ako vidimo človeka, kateri se nam zdi vreden naše ljubezni, ne moremo si kaj, da ga ne bi ljubili. Zakaj pa Boga ne ljubimo? Kedo je Bog? Ni li neskončno ljubeznivo in vse ljubezni vredno bitje? Ljubezni vredno more biti le to, kar ima kaj dobrega nad seboj. A Bog je nevsahljivi studenec vsega dobrega, tedaj mora biti tudi neskončne ljubezni vreden. Sveta vera nas uči in naša pamet poudarja, da je Bog začetek vsega dobrega. „Vsaki dober dar je od zgorej, prihaja od očeta luči,“ pravi sveti apostelj Jakob. Bog je tisti, kateri daje vsem stvarjem bitje in obstanek, kateri vzdržuje vse v prelepem redu in prečudnem soglasji. „Nebo in zemljo si ti naredil.“ Bog je vstvaril tiste brezštevne trume nebeških angeljev, ki tolikanj presegajo ves razum človeški. Da, Bog je začetnik vsake dobrote in sploh vsega, kar je; karkoli je, je le v njem in po njem. Koliko more torej biti božje veličastvo, kolika njegova dobrota! Zato kliče kraljevi Prerok: „Gospod, kedo je tebi enak? Vse je kaker nič pred teboj.“ In res, kaj se more primerjati Neskončnemu? Veliko, obširno je vesoljno stvarjenje; ali ke bi se vse še milijonkrat pomnožilo, pri vsem tem vender ne bi bilo nič proti božji velikosti in njegovi popolnosti, še toliko ne, kaker mala iskrica proti velikemu soncu. „Kedo je tebi enak? Vse je kaker nič pred teboj.“ Bog je neskončno popolnoma bitje, je neskončna dobrota; on mora biti neskončne ljubezni vreden. In tako je. Ke bi ga mogla vsaka stvar posebej ljubiti z ljubezenjo vseh serafinov skupaj, vsa ta ljubezen vender ne bi bila nič proti tisti ljubezni, katero on zasluži. Se ve, da ga ne moremo ljubiti, kaker je vreden, ali zato ga moramo pa vsaj ljubiti, koliker moremo, iz celega svojega serca, iz cele svoje duše, sè vsemi svojimi močmi. Tako so ga ljubili svetniki; tako ga je ljubil naš očak sveti Frančišek Serafinski, ki so bile vse njegove misli in želje vedno pri Bogu.

Toda, kako se moramo sramovati svoje prevelike popačenosti! Kar ne moremo se pripraviti, da bi ljubili neizmerno in neskončno ljubeznivo dobroto, njega, kateri je vse veselje in vsa radost izveličanim. Kakšno zaničevanje božje je, da njega primerjamo ničevnim stvarjem in brez vsega premiselka zdaj njemu zdaj stvarjem svojo ljubezen skazujemo. Še več! Mi svoje serce le stvarjem odpiramo, Stvarniku ga zapiramo. Lepo cvetico, pisano ptico, vsako malo stvar ljubimo, neskončnega veličastva božjega pa in njegovih popolnosti kar nič ne spoznamo in ne cenimo. Kako velika je naša slepota! Tu se pač vidi, kako je greh razdjal naše duševne zmožnosti. Ali proste volje nam greh vender le ni odvzel. Še nam je mogoče izpolnjevati naj imenitnejšo nravsko postavo, ki je vdolbena v naša serca. Ta postava strogo zahteva, da cenimo stvari po njihovi notranji veljavi in da po tem tudi svoje življenje vravnavamo. Ta postava hoče, da Boga iz celega serca ljubimo, ker je Bog neskončno popolno bitje, neizmerna dobrota, in torej vreden, da se čez vse ljubi. Ta postava je vtisnjena v naša serca, pa je tudi s posebno zapovedjo poterjena. Gorje nam, ako je ne bomo izpolnjevali; večnemu pogubljenju ne bomo odšli. Ravno tisti neskončno dobri in večni Bog bo na smertno uro preoster in neizprosljiv sodnik njim, ki ga v sedanjem življenji nočejo ljubiti.

Prizadevajmo si torej v sedanjem življenji iz celega svojega serca ljubiti Gospoda. Premišljajmo večkrat neskončne popolnosti njegove. Posnemajmo svetnike, kateri so se po stvareh kaker po nekakih stopnicah proti Bogu vzdigovali in ga čezdalje bolj spoznavali in ljubili. Ne navezujmo svojega serca na prazne minljive reči, ampak one naj nas vodijo k Večnemu, neminljivemu. „Nebo in zemlja in vse, kar je, mi kliče od vseh strani, naj te ljubim; in to brez prestanka kliče vsakemu, da se nihče ne more izgovarjati.“ Tako pravi sveti Avguštin. Tudi naš sveti Očak si je bil pridobil sveto navado, ne stvari ljubiti, ampak po stvareh bližati se Stvarniku. In kako visoko je došel v premišljevanji neskončne dobrote, kako vneto je bilo njegovo serce od ljubezni božje!

(Dalje prih.)

Življenje

**zveličanega Egidija Marije od svetega Jožefa
iz reda sv. Frančiška.**

Deveto poglavje.

Brat Egidij dela čudeže nad neživimi
stvarmi in živalimi.

Čudeži, ketere je storil blaženi Egidij, so tako mnogi, da jih moramo koliker toliko po nekem redu zverstiti. Začnimo torej s tistimi, ketere je storil nad neživimi stvarmi.

Lakomne trgovce in kupce, ki so mu odrekli miloščino ali pa za svoje blago preveč zahtevali, je večkrat zadela šiba Božja. Takih slučajev je jako mnogo, pa ker so si skoraj vsi zelo podobni, naj zadostuje tu samo nekoliko zgledov.

Brat Egidij pride k nekemu mesarju na otoku Iskija in prosi v imenu sv. Paskalja za nekoliko mesa. Mesar mu na njegovo prošnjo surovo odgovori, ter ga odpravi s pristavkom, da za njega nima mesa. Egidij gre in nič ne reče. Komaj pa zgine spred vrat, že se začne meso kvariti in to vpričo preplašenega mesarja, ter razširja strašan smrad. Ker mesar v tej nagli kazni spozna šibo Božjo, stopi hitro za Egidijem, ga prosi ponižno odpuščanja in ne odneha prej, dokler se ne verne ž njim Egidij v mesnico, da si vzame mesa, koliker sam hoče. Egidij se ga vsmili, prime za konec svojega prepaša, blagoslovi ž njim meso in glejte! meso zgubi hipoma neprijetni duh in je sveže, kaker je bilo prej. Od tega dne je bil mesar tako radodaren, da je nabiravec samostanski mogel vzeti le najmanji del tega, kar se mu je ponudilo.

Pri drugi priložnosti poprosi nekega slaninarja malo slanine (špeha) vbogajme. Kupec mu ošabno odgovori, da je za njega nima, čeravno so je vse okoli celi bohi viseli. Za to prederznost in skopost, se je kmalu kesal. Komaj je izgovoril že vidi, kako vse polno červov lazi po dobro osoljeni slanini in mu jo vničuje. Ta strašna kazen mu odpre oči, in spozna svojo pregreho. Precej da Egidija poklicati in ga prosi, naj si vzame, koliker sam če. Ta pa se komaj dotakne mesa, in že je spet vse čisto in zdravo.

Nekega dne pride brat Egidij na terg, in tu vidi kupca, ki prodaja melone ali dinje. Prosi ga, naj mu jih da nekoliko za samostan sv. Paskalja. Ta pa se zadere nad njim in služabnik Božji mora praznih rok proč. Ali ta hip, ko se Egidij obrne, da gre proč, se posuše vse melone, tako, da niso bile več za prodaj. Tergovec se vstraši in precej ponudi Egidiju toliko melon, koliker jih le nesti more. Ta jih vzame le nekoliko, in zdaj so bile spet vse melone sočnate, kaker poprej.

Ti in sto drugih prigodkov je kupce in tergovce po Napolji tako oplašilo, da si nihče več ni upal Egidiju kaj odreči. Navadili so se če celo, da so se vmeknili, keder je prišel Egidij k njim; le rekli so mu, naj si sam zbere in vzame po svoji volji, in ga tudi silili, naj si več vzame, če se jim je premalo zdelo.

Večkrat se je tudi to primerilo, da je Egidij nabrani živež, če ga je bilo še premalo, čudežno pomnožil.

Redovniki samostana sv. Paskalja so praznovali o priložnosti, ko je bil sv. Janez Jožef od Križa iz njihovega reda alj-kantarcev prištet mej blažene, tridnevnicu z največo slovesnostjo. Tega bo zdaj ravno sto let. Bratu Egidiju naloži oče gvardijan, naj te dni on preskerbi, kar je potrebnega za na mizo domači družini in povabljenim tujcem. Povabljenih je bilo pa k tej slovesnosti toliko, da je bilo, ako prištejemo tudi godce, treba postreči nad dve sto gostom. Ko začne pravi kuhar govedino kosati, sprevidi, da je je vse premalo, in v tej zadregi popraša brata Egidija za svet. Ta pa mu odgovori, da mora v juhi biti še dosti mesa in začne precej brodit po velikem kotlu, kjer je bilo vse skupaj, in ob enem po tihoma nekaj žebrá. In zares najde še toliko mesa v juhi, da se je moglo ž njim vsem gostom obilno postreči.

Bilo je, kaker da bi Egidijev glas imel moč, pokoriti si celo najbolj neobčutne stvari. Neki Sokavec, ki je imel mnogo vina spravljenega, zapazi, da mu je jelo več sodov puščati. Precej poskusijo, kar kedo ve in zna, da bi nesrečo odvernili, pa vse zastonj; iz sodov teče, kaker prej. Ves obupen zaradi velike zgube beži Čirtola, tako mu je bilo ime, v Napolj k bratu Egidiju, naj mu on v nesreči pomaga. Egidij gre precej ž njim. Ko pride v klet, blagoslovi s koncem svojega prepasa sode in reče: „V imenu Boga in sv. Paskalja jenjaj teči“. Prec se za-pro sodovi in tudi vino, ki so ga bile že velike luže po kleti, je zginilo in se vernilo v sode.

Znamenit je tudi tale čudež. Neka trgovka z jajci pride po mokri spolzki cesti in nesreča nanese, da ji spodleti. Jajca, ki jih je nesla v košari, popadajo po tleh in se potolčena razlete na vse strani. Reva začne zelo tarnjati in kmalu je vse polno ljudi okolo nje. Vtolažiti jo skuša vsak, pomagati ji pa ne more nihče. V tem pride brat Egidij mimo tistega kraja. Sedel je na vozu, kaker večkrat na svoja stara leta, ker se je peljal nekega bolnika obiskat. Ko vidi, da ljudstvo skup vre, reče vstaviti in popraša, kaj se je zgodilo. Povedo mu o nesreči in ga prosijo, naj potolaži žensko. Egidij koj stopi z voza, gre k ženi in ji prijazno reče: „Le pomirite se, žena, saj ni tako hudo!“ Vbožni trgovki se je to zdela slaba tolažba v nesreči; tisti pa, ki so poznali Egidijevo moč, so radovedno pričakovali, kaj bo storil. Egidij se pripogne, pobere dve polovici jajca, ju zloži skupaj in da jajčarici pa prijazno reče: „Tu je že eno celo.“ Jajce je bilo res celo in nikjer mu ni bilo poznati, da je počeno. In tako ji je dal vsa jajca, karkoli jih je po tleh ležalo, in ko pobere zadnje lupine, ni bilo videti po tleh niti najmanjšega sledu pobitih jajec. Glas o tem čudežu se hipoma raznese po vsem mestu, vsak je hotel kupiti saj eno teh jajec za spomin, in naj že velja, koliker hoče. Tako je trgovka v kratkem času skupila precej velik dobiček, in kjer je mislila, da je vse zgubljeno, je našla veliko srečo.

Nekaj enacega je storil Egidij še pri neki drugi priložnosti; bolj natančno vemo to od njega samega.

Do p. Frančiška je Egidij imel prav posebno zaupanje. Ta je bil tudi njegov tajnik in pisavec, kader je bilo treba odpisati odgovor na kak list. Tako velika zaupljivost je zelo pripomogla, da je oče Frančišek izmamil iz Egidija marsiketero skrivnost, ketere ni mislil nikoli povedati. Da ga ne bi preplašil, ga je včasih vjel z malo zvijačo. Tako ga je, postavim, prašal, ali ni nič novega, in ali sv. Paskalj ni zadnji čas nobenega čudeža storil. Na tako vprašanje je nekega dne brat Egidij tole povedal

Oče gvardijan me je poslal v mesto, naj nabere nekaj jajec za opoldne. Ko se vernem v samostan s polno košaro, se mi primeri nesreča, ki bi me bila skoraj spravila ob vso biro. Dež je bil, zato je polzelo po tleh; spodersnem in s polno košaro padem po cesti. Vsa jajca se pobijejo, le eno ne ostane celo. Ko sem padal, pokličem hitro sv. Paskalja na pomoč, re-

koč: „Veliki sv. Paskalj, s čem čemo denes postreči tvojim redovnikom?“ Mej tem je prihitelo več oseb, ki so mi pomagali na noge in jajca po cesti pobirali. Bila so namreč spet vsa cela, pravi čudež sv. Paskalja, ker jez sam sem jih videl razbita po tleh.

Železo in jeklo sta ga tako slušala, kaker druge reči. Nkega dne se popelje brat Egidij k bolniku na deželo. Na cesti, blizu mesta, zapazi dva vojaka, ki se tik ceste dvobójita, iz sovraštva hočeta eden drugzega prebosti. Svete jeze ves razdražen stopi z voza, hiti k njima in jima reče: „Nehajta, nehajta, nesrečneža!“ Borilca, vsa zdivjana, se ne zmenita za te besede in se borita dalje. Egidij, to videti, pravi. „Ker sama nečeta bolgati, bota bolgala svoji bodali, naj se zlomita v vajunih rokah!“ In res, pri prvem vdarcu se razletite bodali in le deržali jima ostanete v rokah.

Ta prečudni dogodek bi se morebiti ne bil nikoli zvedel, da ga ni razodela prav ginljiva okoličnost. Tistega dne, ko je bilo izpostavljeno mertvo telo blaženega Egidija v samostanski cerkvi sv. Paskalja, vidijo redovniki v cerkvi vojaka, ki kleči v kotu in si vedno solze briše. Prašajo ga, zakaj joka. Odgovori jim: „Ta brat Egidij je velik svetnik, jez sam sem to skusil.“ Potem jim pove, da je on eden tistih dveh.

Brat Egidij je delal čudeže tudi nad živimi stvarmi. Začnimo s čudežnim ribjim lovom, ki je ob svojem času toliko stermenja zbudil.

Eden zmej praznikov, ki so se obhajali v samostanu sv. Paskalja s posebno slovesnostjo, je prišel ravno na dan, ko se je treba zderžati mesnih jedi. Ker so bili, kaker po navadi, tudi na ta praznik mnogi dobrotniki v gosti povabljeni, naloži o. gvardijan bratu Egidiju, naj gre v mesto in prinese rib, pa mu še prav posebno priporoči, naj gledé na goste kaj boljšega preskerbi. Egidij z navadnim veseljem sprejme ta vkaž in precej misli o potih in načinih, kako bi mogel dobiti prav dobrih rib. Tu mu šine v glavo, da bi bilo najboljših rib dobiti gotovo v ribnikih kraljevega gradu in se zato brez obotavljanja tja napoti.

Ko pride v grad, poprosi dotičnih činovnikov nekaj boljših rib za praznik, ki se ima v samostanu praznovati. Odgovore mu, da se ta dan sploh ni nič rib vjelo, in jim je žal, da se mu želja ne more spolniti. Egidij veli, da tudi ne terja, da bi mu šli ribe loviti, to bi si že sam preskerbel. Prašajo ga, s kakšno pripravo bi

to storil. „I no, z rokami“ odgovori smeja se. Pri teh besedah se vsi pričujoči na vse gerlo zasmеjejo in eden mu reče: „Le pojte k ribnikom, jez vam privolim, da smete vse ribe seboj vzeti, kar jih bote z rokami nalovili“. Egidij se zahvali za privoljenje in otide k ribnikom. Tam vzame iz žepa košček kruha, napravi iz sredice majhine svalke in jih pomeče v vodo, da privabi ribe. Precej jih priplava cela truma, večih in manjih, vsake verste. Egidij si jih dobro ogleda in ako katero vidi, da bi bila dobra zanj, kar roko za njo stegne ter reče: „Za svetega Paskalja!“ Pri teh besedah obstane riba nepremekljivo na mestu in se da prijeti brez vse težave, kaker kos lesa, ki plava verh vode. Tako jih pobira, dokler jih dosti ne nabere, potem pa se verne veselega serca v samostan.

Ko pokaže očetu gvardijanu nalovljene ribe, se ta zelo začudi ter ga popraša: „Kedo pa Vam je dal te redke in drage ribe?“ „Dal mi jih ni nobeden, sam sem jih nalovil“, odgovori Egidij in pripoveduje, kako se je to godilo.

Tudi drugače se je večkrat primerilo, da je brat Egidij storil čudež zato, da priskerbi stvari, ki so jih želeli prednjiki njegovi. Nekega dne, ko obišče imenitna oseba samostan, ga pokliče oče gvardijan in mu skrivaj reče: „Denes bi rad prav posebno dobrih rib; pojdite v mesto in skerbite, da mi jih prinesete.“ Brat Egidij gre k tergovcu z ribami, Janezu Josijo, ki ga pa nič kaj vesel ne sprejme. Imel je namreč le še enega lepega in velikega morskega raka in ga je mislil le tistemu dati, ki bi mu ga najdražje plačal. Reče toraj Egidiju: „Saj sami vidite, dragi moj, da imam samo tega raka, za keterega se mi je ponujalo že osem frankov. Torej ne morete zahtevati, da Vam to drago žival zastonj dam.“ Egidij odgovori: „Toliko jez, se ve, ne morem plačati, jez bi k večemu pol franka dal.“ To izreče in se oberne, da gre v samostan,

Komaj je odišel, že začne rak, prej še čverst in zdrav, medleti. Še nekterekrali se zgane in potem pogine. Kupec precej spozna, da ga je Bog kaznoval zavoljo prevelike skoposti, in pošlje svoje ljudi v samostan, naj mu Egidija pripeljejo. Dojdejo ga še na poti blizu gradu El-Ovo. Store, kaker da ne bi nič vedeli, kaj se je zgodilo, in ga le poprašajo, kam da gre. Egidij odgovori: „Nazaj grem k sv. Paskalju; oče gvardijan me je poslal v mesto, naj prinesem nekaj rib, pa jih nisem mogel nič dobiti.“ Reko mu: „Kupec Josijo ima še lepega raka, če ga čete, ga lah-

ko dobite.“ — „To menda vender sprevidite, da mu ne morem dati zanj osem frankov“, odverne Egidij. — „Ali žival je zdaj mervta“, velé, „in zato jo lahko prav po ceni dobite.“ Toda Egidija ni nič kaj mikalo, da bi se vernil v mesto, le dalje gre proti samostanu. Zdaj ga pa začno tako silno prositi, da se na vse zadnje venderle verne.

Rak je mej tem časom začel hitro gnjiti in je silen smrad napravljaj. Tergovec toraj še tistega pol franka ne upa zahtevati zanj, ki mu ga je Egidij prej ponudil, in mu ga kar v dar da. Komaj pa ga ima Egidij v rokah, že vpričo tergovca in družih pričujočih rak zopet oživi.

Največkrat vender je storil brat Egidij čudež, da svojemu bližnjemu zunaj samostana pomaga ali da ga obvaruje zgube. To je skusil prav posebno kupec Anton de Gracija.

Odpeljal se je namreč sè sinom v Teračino po celo ladijo jegulj (kači podobnih rib), ki jih je mislil prodajati na tergu v Napolji. Nakupi si teh rib kacic dvajset centov, spravi jih v dobro zaperto ladijo in se odpravi ž njimi proti Napolji. Z nočjo pride do sv. Lucije ob morji in tu pričakuje prihodnjega dne. Ali mislite si, kako se vstraši, ko v jutro pogleda ribe, ki so vse pomerle.¹⁾ Nesrečni mož se kar ne more vtolažiti zaradi prevelike zgube. Ves zbezan začne mervte živali iz barke metati. Že jih izmeče kakih pet centov, ko pride ravno brat Egidij mimo. Neketeri ljudje, ki so zvedeli za to nesrečo, srečajo Egidija in ga naprosijo, naj obupnega moža malo potolaži. Berž mu ponudijo čolnič in hitro ga odpeljejo k sv. Luciji.

Ko pride Egidij h kupčevalcu, mu reče : „Nič naj Te ne skerbi, Tone, jegulje niso mervte, le spe ; prav res, da spe.“ Ko Anton zasliši te besede, se začne zelo jeziti. Še zaklel je. Izvoljenec božji se ne zmeni za to obnašanje nesrečnega kupca, gre v barko, kjer so bile jegulje, vzeme relikvijske svetinje sv. Paskalja, ki jih je imel pri sebi, in se dotakne ž njimi vode, v kateri so bile mervte jegulje. Potem začne tako preserčno moliti, da mu kar pot lije z lica. Zraven večkrat ponovi besede : „Zbudite se, zbudite, ve male stvarce božje, in ne prizadevajte ljudem tolikega strahu.“

Tako moli skoraj četert ure, ljudstva pa se vse polno na-

¹⁾ O ribi, ki daje meso za cerkvene poste in o bečeli, ki nabira vosek za službo božjo, veli naš pobožni narod iz spoštovanja, da vmerje.

bere okolo njega ter opazuje to nenavadno obnašanje in nesterpljivo čaka, kaj bo iz tega. Veliko jih je tudi pokleknilo in molilo. Kar se začno jegulje gibati in kmalu se spet premikajo sem in tja, na vse strani, kaker da ne bi bile že zgubile gibčnosti.

Ne da se popisati, kako velikanski vtisek je napravil ta čudež na pričujoče. Vse je začelo jokati, moliti in glasno častiti in občudovati Egidija. „Svetnik je on, svetnik!“ se je čulo od vseh strani.

Zmej premnogih čudežev, ki jih je storil blaženi božji, se je ta najbolj živo ohranil pri narodu. Vsak Napoljčan ve o njem pripovedovati, in še dan današnji, če začno o Egidiju govoriti, se najprej spomnijo tega čudeža.

Čudno je bilo pri tem, da tiste ribe, ki so jih že na suho pometali, niso več oživele. Ležale so tam mertve, da jih je vsak lahko videl kot priče, da so bile res mertve vse tiste, izmej katerih so bile te iz barke pometane.

Beseda zdaj zveličanega fratra je imela posebno moč nad živalimi vsake verste in po potrebi jim je naložil tudi nenavadno obnašanje.

Tako prižene Egidij dve kravici mimo hiše kupca Sigila in ga poprosi, ker je z moko teržil, naj jima da malo otrobov. Ta moka je z Egidijevo pomočjo veliko milost prejel od Boga in je zato iz hvaležnosti rad dal, kar ga je prosil. Ko se živali najedo, mu reče Egidij: „Te kravi bote zdaj sleherni dan prišle same, da dobite od Vas otrobov; pa nikarte, da bi zastonj hodile.“ In res ste prišle od zdaj naprej vsako jutro jako natančno pred mokačevo hišo, in sicer same od sebe, in tamo ste čakale, dokler ne dobite svoje mere otrobov, potem pa greste spet same nazaj v samostan.

Naslednji čudež je tako nenavaden, da je v življenji celo največjih čudodelnikov težko večjega dobiti.

Bogatin, ki je kupčeval s živino, daruje samostanu sv. Paskalja mlado kravo. Dajo ji ime „Rinela.“ Samostanski lajik ji naloži vsako jutro preko pleč dva prazna koša in tako jo žene po mestnih ulicah; pobožni meščani pa so nosili svojo miloščino v ta koša; vsak večer pa se je vernil nabiravec miloščine z dobro obloženo kravo v samostan. Ko se žival tega posla dobro privadi, ji privežejo v samostanu mej roge tablico, na kateri je bila vdolbena podoba sv. Paskalja, in tako so pošiljali kravo samo v mesto, nabirat miloščino. Brihtna „rinela“ je tako cel lju-

bi dan hodila brez vodnika po mestu, na herbtu koša, kamer je vsak, kedor je hotel miloščino djal. Ko se zmračí, se vsak večer verne težko obložena v samostan. Ta čudna beračica od sv. Pa-skalja se vkratkem prikupi celemu mestu; ljudje se kar skuša-jo, kedo bi ji bolj postregel in zato se tudi nenavadno zredi.

Ta njena lepota in debelost pa zbudi hude skušnjave ne-kemu mesarju napoljskemu in to tem bolj, ker je videl, da žival sama hodi okoli. Sklene, da jo bo vkradel, skrivaj zaklal in me-so prodal. Ta naklep razodene tudi svojemu pomagaču, in ko vi-di, da je tudi on njegovih misli, čakata le še vgodne prilike, da bi spolnila svoj sklep. Nekega večera se jima posreči, da zvabi-ta, ne da bi kedo to opazil, vbogo „rinelo“ k oddaljeni proda-jalnici, kjer je mesar shranjeval zalogo mesa, da se mu ne spri-di. Tu zgrabita kravo in jo zakoljeta. Pride večer, šempaškalski redovniki čakajo in čakajo, kedaj prisopiha obložena rinela, ali rinele ni in je ni. Očeta gvardijana začne skerbeti, pokliče brata Egidija in mu reče: „Rinela se nocoj ni vernila.“ „Bodite le brez vse skerbi, častiti oče“, odgovori Egidij, „jez že vem, kje je, in jo bom jutri sam pripeljal.“

Drugo jutro na vse zgodaj gre Egidij v mesto in še en sa-mostanski brat ž njim. Napoti se kar naravnost k hiši mesarja, ki je vkradel kravo. Ko tja pride, reče mesarju: „Vzemite luč in ključ od prodajalnice in idite z menoj.“ Tat sprevidi, da je izdan in se tako vstraši, da mu velik nož, ki ga je ravno v ro-ci imel, da bi meso razrezal, pade iz roke. Egidij ga tolaži in pravi, naj se nič ne boji, samo stōriti mora, kar mu poreče. Na-to namigne mesar svojemu pomagaču, naj gre ž njim, kar se tu-di precej zgodi.

Ko pridejo v prodajalnico, popraša Egidij, kje je rinela. Pomagač pokaže več kosov mesa, ki so viseli nataktnjeni po klju-kah in bili za na prodaj pripravljeni. „Najprej prinesi kožo!“ re-če Egidij. Pomočnik privleče kožo iz nekega kota in jo razger-ne pred blaženim bratom. „Kje je glava?“ ga praša dalje. Po-magač gre iskat in tudi glavo prinese, katero mora položiti na svoje mesto na koži.

Tako morajo na povelje Egidijevo vse kosove mesa te raz-sekane krave skup znositi, in koliker je bilo mogoče, na svoja navadna mesta postaviti. Nazadnje prineso še ves drob in ga denejo v sredo tega mesnega kupa.

Nato prime služabnik božji sam kožo za vse štiri vogle, jo

stegne skup in skuša ž njo vso kravo pokriti. Potem poklekne, in nekoliko časa prav goreče moli. Zdaj vstane, prime za konec svojega prepasa, blagoslovi ž njim mesovje in reče: „V imenu Boga in sv. Paskalja, rinela, vstani!“ In ta hip slišijo rinelo, da bolj po tihem zamuka, in skoči živa in zdrava na noge. Vse ostermi.

Pomagač mora zdaj še tablico s podobo sv. Paskalja poiskati in kravi na roge priterditi; potem prineso vervico, jo zavežejo kravi okoli vratu, in pomagač odvede oživljeno žival na dvorišče.

Bog je hotel, da ta velikanski čudež ni ostal skrit. Sosed mesarjev je videl Egidija v prodajalnico iti in je iz radovednosti iz nekega skritega kraja vse opazoval, kar se je notri godilo. Ko vidi da krava živa skoči na noge, zbeži iz svojega skrivališča na cesto in tu glasno pripoveduje veliki čudež, ki ga je zdaj videl. Koj se nabere pred mesnico vse polno ljudi in ko Egidij pride na cesto in pomagač, ki je za njim kravo gnal, veselja zavriska vsa zbrana množica. Ljudstvo, navdušenja skoraj brez uma, se od vseh strani stiska k pohlevnemu redovniku in plašč in kuta sta veliko škodo terpela zaradi pregorečega češčenja.

K sreči mu pridejo v tej zadregi neketeri prijatelji na pomoč; prenavdušena množica bi bila morebiti drugače dobremu starčku vso obleko porezala in postrigla. Več močnih mož ga vzeme v naročje in odnese njega in njegovega tovariša na pripravljen voz. Nastane zdaj čuden prizor. Počasi se pomika voz proti samostanu. Pred njim in za njim se gnjete ljudstvo, ki glasno slavo kliče svojemu Egidiju. Precej za vozom več mož, ki peljejo rinelo. Ali Egidij ostane vsredi tega slovesnega obhoda miren in pohleven, kaker človek, ki ne ve, da se ravno nad njim vse zgleduje. Od tega dne je pa tudi rinela zaslovela po vsem mestu, in je mirno vsaki dan obhodila svoj pot. Nikomer še na misel ni prišlo, da bi ji kaj žalega storil.

Cvetlice iz puščave.

(Po Kr. Šmidu P. H. M.)

Še ena prilika.

Neki vitez obišče svojega tovariša iz mladosti, s katerim je služil na cesarskem dvoru, ki pa se je potlej svetu odpovedal ter se vmeknil v samoto. Hrabri radoživi ta vitez ga je hotel pregovoriti, naj se verne mej svet, ter uživa njega veselje. Samotar odgovori: „Ljubi viteški prijatelj! Daj, da ti namestu mnogo drugega priliko povem, in sicer o bitvi, ker si hraber človek, in najraje slišiš o bojih. — Poslušaj torej! Lepota, mladost, moč, bogatija, čast, radoživost z nepregledno vojsko najrazniših veselic so vladale veliko deželo. Zoper to mogočno in močno vojsko so šle tri revne koščenice, bolezen, starost, smert, v boj, zgrabile so jo, premagale jo, ter jo vničile popolnoma vso. Od vsega ni ostalo ničesar razen greha, kesanja, kazni, ki so bili skriti v veliki vojski. — Kako resničen da je nauk, ki je shranjen v tej priliki, tega nas prepriča sam pogled. Prav zato sem si izvolil to življenje. Ker me bodo bolezen, starost, smert neogibljivo pograbile, torej hrepenim le po tem, da bi odišel saj grehu, kesanju, kazni. — Pojdi, ljubi prijatelj, in stori takisto. Storiti pa moreš to v sedanjem svojem viteškem poklicu prav tako, kaker jaz v tej svoji puščavi“.

Pripodoba o razbitih kipih (stebreh).

V Antijohiji, slovečem mestu, kjer so učenci Kristusovi dobili najprej ime kristijanov, nastane v teku časa upor. Razdivjano ljudstvo je prevračalo kipe cesarja Teodosija in njegove soproge Placide, ter jih porazbilo. Ko se ljudstvo spet umiri in spametuje, je bilo v velikem strahu, kaj bo. Govorilo se je, da prihaja velika vojska cesarska, da bo mesto pokončala z ognjem in mečem, da bo rasel plevel in ternje in osat na kraju, kjer stoji Antijohija. Stokanje je bilo zdaj v mestu toliko, kolikerkoli je bila poprej divjost. Po sosednih hribih so prebivali mnogi kerščeniki. Ti hite v mesto, nekaj da bi meščane tolažili in opominjali, nekaj da bi zanje milost prosili pri cesarjevih odposlancih. Ko prihajata odposlanca v mesto, obdana z vojsko, pri me samotar Makedonij enega za plašč, ter ga prosi, naj stopi dolu in ga poslušaj. Oba poslanca se čudita prederznosti prežive-

lega starca, v grobi, zakerpani halji. Prašata ga, kedo je, in ko izvesta, razjašita Puščavnik jima reče: „Pojdita in povejta cesarju: Se li jeziš, češ da so razbite tvoje mertve in neobčutne podobe? Kako se bo še le Bog, najviši gospod neba in zemlje, ako ti razbiješ njegovo živo podobo, človeka?“ — Te besede častitljivega starca so se tako prijele cesarjevih odposlancev, da sta sklenila, poprej cesarju poročiti, preden obsodita prebivavce. Storita, in — cesar je mestu prizanesel.

Premišljevanje o svetilki.

Orsisij je znal prav podučno premišljevati o vsem, kar je bilo okolu njega — med drugim je premišljeval o svoji oljnati svetilki, pri kateri je prebdel marsiktero uro. „Svetilka mora biti“, je dejal, „dobro oskerbljevana, ako naj svetlo gori. Pred vsem moramo, da ne vgasne, od časa do časa prilivati novega olja. Olje mora biti čisto, ne sme biti zmešano z drugo nesnago, če ne, je plamen teman, kadeč, smerdljiv. Tudi stenj, ki je zmirom bolj ogljen in sajast, se mora večkrat osnažiti. — Tako je z našo dušo. Luč, ki je v nji, mora biti vedno oskerbljevana z molitvijo in premišljevanjem. Dobro moramo paziti, da čisto ohranimo olje milosti božje, in da se mu ne primeša nesnage in izprijenosti človeške narave. Vest si moramo večkrat očiščevati saj strasti, katerih se ne moremo vbriniti brez vedne pazljivosti in vednega truda“.

Premišljevanje prvi ognjišču.

Opat na gori Sinaj, Janez Stopnjičar, je videl nekoč samostanskega kuharja, ki je bil sicer prav vesel, da pri ognjišču prav hudo joka. Praša ga torej ljubeznivo: „Čemu jokaš, ljubljeni brat?“ — „Ah, ako pogledam ta visokoplameneči treskajoči ogenj“, odgovori dobri človek, „in čutim vročino, ki jo celo oddaljen težko prenašam, to mislim na oni večni ogenj, o katerem pravi Kristus, da nigdar ne vgasne; potlej pa objokujem *) one, ki z bogatinom evangelijskim strašno terpe v plamenu.“

Solze svetega Pamona.

Pamona in več pobožnih očetov v puščavi pokliče sveti škof Atanasij na posvetovanje v cerkvenih zadevah v Aleksan-

*) To se ve, da njim ne pomaga ne jok, in sploh nobeno dobro delo.

drijo. Ko pridejo v veliko to mesto, gernejo ljudje skupaj, nekateri le iz radovednosti, da bi videli pobožne očete, drugi so jih prosili njih blagoslova. Pamon vgleda med mnogimi ljudmi tudi gledišno igravko, krasno in gizdavo oblečeno žensko, ki je bila tudi lepe postave. Pobožnega starca oblijejo solze pri tem pogledu. Drugi očetje ga prašajo, čemu da se solzi. Odgovori jim: „Oh, za to imam dva vzroka. Pervič me boli, da hodi ta ženska sè svojo ničemernostjo in lahkomišljenostjo po širokovem potu, ki pelje v pogubljenje. Drugič se pa sramujem, da jaz stari človek manj skerbim dopasti Bogu, kaker ta ženska dopasti ljudem“.

Živ dokaz kerščanske resnice.

Častitljiv starček iz puščave pride v veliko mesto Aleksandrijo v Egiptu, obiskat svojega bolnega prijatelja, ki je želel, da ga vidi, preden vmerje. Neketeri meščani, ki so ga po obleki spoznali za kerščanskega puščavnika, ga jamejo zavoljo vere v Kristusa na očitni cesti zaničevati in na vsaki način gerditi. On pa je ostal miren, krotak, poterpežljiv, kaker bi ga nihče ne žalil. Mej drugim ga prašajo zasramljivo: če je Kristus tudi čudeže delal? — Mimogredoč človek, ki je moral biti pač kristjan, jim odgovori: „Ke bi Kristus nobenega čudeža ne bil storil, bi bil že to velik čudež, da ta pobožni mož, verujoč v njega, tako poterpežljivo prenaša vaše zasrambe, in da ga se vsemi svojimi hudobnimi žalitvami ne spravite v nejevoljo.“ Dobri sad kerščanske vere kaže, da je nebeška.

Svetega Božidara dvakrat blaženo opravilo.

Puščavnik Božidar je prebival ob Erdečem morju. Naložil si je to posebno opravilo, da je na breg znašal z velikim trdom težke kamene, ki jih je skladal v dolgih in visokih verstah. Prašajo ga: „Kaj delaš? Čemu se brezkoristno in brezpotrebno vkvarjaš s temi kameni?“ — Pobožni mož odgovori: „Ni le koristno, je tudi potrebno, da svoje telo, ki me obremenja in teži, ter dviganje hudo zaderžuje, z bremeni in težavami tlačim in pokorim“. Imel je pa tudi še drugi namen. Iz nanošenega kamnja so zidali bolnišnico, kaker je želel.

Spomina vreden zgled resne pokore.

Zamorec, z imenom Mojsij, je bil dolgo časa suženj terdega in grozovitnega gospodarja. Ujde, pa se pridruži roparski derhali. Roparji si ga izbero za poglavarja, ker je bil zvit in hraber. Derhal polove in povsmertijo; edini on vteče iz ječe in ker vavi smerti. Gre v se. Napoti se k samotnikom v puščavo, da bi delal pokoro. Sprejmo ga ljubeznivo. Podnevi ni šel iz svoje koče. Pod vodstvom enega očetov je ves čas prebil v molitvi in premišljevanju. Ponoči pa se ni vtrudil, puščavnikom pred cele prinašati vode in dervi. V tej veliki odločenosti in ljubeznivi postrežnosti do svojih sobratov je živel šest let. Vmerl je v zaupanju na Boga in našega Zveličarja, ves potolažen, in serčno obžalovan od sobratov.

Misli na večnost.

Fulkon, bogat mož, ki je živel na tem svetu le veselicam in slastnostim, ki nigdar ni mislil na drugi svet, neke vroče poletne noči ni mogel spati. Sam pri sebi de: „Kaj? na tej mehki postelji, kjer ne čutim najmanjše bolečine, pa tako težko ležim! Kako mi še le bo, keder bom — kaker bogati mož v evangeliju — pokopan v plamenih peklenskih, večno ležati moral?“ Ta misel ga je tako mogočno prijela, da se je svetu odpovedal, šel v puščavo, ter živel le za drugi svet. — Ker smo odločeni za drugi svet, in ker nam na tem svetu ni obstanka, bi li ne bilo modro, ke bi živeli bolj za oni svet kaker za ta?

Zahvala za vslišano molitev.

Zavoljo pomanjkanja prostora moremo naznaniti le ob kratkem :

L. M., od Sv. Ruperta, se zahvaljuje Bogu in njegovim svetnikom za pomoč v dveh zadregah;

M. P., tudi od tam, za ozdravljenje v treh boleznih;

Z. N., tretjerednica od Sv. Benedikta, za najdeni denar;

neka oseba se Štajerskega za zdravje;

I. F., iz Konjic, za dobljeno pravico ;

M. K., tretjerednik, za vslišano prošnjo v važni zadevi ;

A. M., od Nove Cerkve, za večkratno vslišanje ;

neka oseba iz Kranjske Gore za hitro vslišanje v dveh zadevah ;

I. K., iz Rateč, tretjerednik dolinske skupščine za ozdravljenje iz hude bolezni.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo:

č. P. Hrisolog Greznik, mašnik 1. reda sv. Frančiška, † v Brežicah 12. apr. t. l. v 79. tetu svojega življenja ; vmerli 3. reda skupščine novomeške: preč. gosp. Janez Bačnik, župnik, zlatomašnik, duh. svetovavec, † 25. febr., Marija Longer, Katarina Grahek, Ana Plavec, Katarina Jurjevič, Katarina Dular, Ana Polh, Neža Kumar, Marjeta Starec, Marija Rapuška ; dolinske (na Dolgem): Ana (Elizabeta) Peternel, Helena Klančnik, Jera (Marija) Rogačnik, Mina (Elizabeta) Zima, Marijana (Barbara) Goja ; svetotrojiške: Jožef Fürbas od Sv. Urbana, Anton Ferk od Sv. Trojice, Ana Zimonič od Sv. Urbana, Marija Voglar (mati) od Sv. Antona † 1. marca 1889, Terezija Voglar (hči) od Sv. Antona † 2. marca 1889, Antonija Žvajkar od Sv. Lenarta, Barbara Majhenič od Sv. Lenarta, Ana Kocbek od Sv. Trojice ;

neki duhovnik priporoča sebe in še 3 druge osebe ;

tretjerednica M. D. priporoča že dalj časa bolno mater ; oseba, ki ji peša um ;

dve osebi za spreobrnjenje ;

neki mož priporoča svojo ženo, da bi ji Bog dal veselje v tretji red stopiti. [Za poslano podporo „Cvetju“ lepa hvala in Bog poverni !]

